

Annonce

Kommuner: Ny kompensation til VE-naboer er langt fra nok

PLUS.

Der skal bygges langt flere vindmøller og solceller de kommende år, hvis regeringens mål om at reducere CO₂-udledningen med 70 procent i 2030 skal nås. Det vil kræve en enorm omfordeling af jord, hvis det skal lykkes, siger KL. (Illustration: Wind Denmark / winddenmark.dk)

Hvis der skal anlægges mange flere solcelle- og biogasanlæg og opføres store vindmøller, er den nabokompensationspakke, som et folketingsflertal har besluttet slet ikke nok. Staten er nødt til at organisere en stor omfordeling af jord, mener KL.

Af [Ulrik Andersen](#) Følg @UAndersen 21. nov 2019 kl. 16:21 [2](#)

»Den nye aftale går et skridt i den rigtige retning, men der er brug for kvantespring.«

Sådan lyder reaktionen fra Jacob Bjerregaard (S), der er formand for Miljø- og Forsyningsudvalget i Kommunernes Landsforening efter et flertal i Folketinget tirsdag [præsenterede en VE-kompensationspakke](#).

Aftalen, som Jacob Bjerregaard kommenterer i en [pressemeldelse fra KL](#), skal mindske protesterne mod de kommende års solcelleparker, vindmøller og biogasanlæg, og få kommunalpolitikere til at kæmpe mere for at finde plads til de grønne energianlæg.

Naboer og kommuner skal belønnes

Regeringen og alle de andre partier, der stod bag sidste års energiaftale, er blevet enige om, at de boligejere, der bor tættest på en ny vindmølle eller en større solcellepark, fremover har ret til at sælge deres huse til projektudvikleren.

Annonce

Naboerne – også dem, der bor endnu længere væk – skal have en årlig bonus fra projektudvikleren, og hvis projektet gør deres bolig mindre værd, skal de have lettere ved at få en korrekt erstatning udbetalt.

Læs også: [Kontanter til naboerne skal give mere grøn energi](#)

Desuden besluttede politikerne, at de kommuner, der ligger jord eller udsigt til anlæggene, skal have et engangsbeløb på 88.000 kr/MW. Hvis en virksomhed eksempelvis laver et 30 MW landvindprojekt, får kommunen derfor 2,6 mio. kr. udbetalt. Betalingen svarer til den, kommunerne fik under den såkaldte Grønne Ordning, der stoppede 21 februar 2018. Dengang var det bare elforbrugerne, der betalte via en afgift, der blev opkrævet af Energinet. Fremover skal projektudviklerne betale.

Slet ikke nok

Ligesom Jacob Bjerregaard roser Troels Garde Rasmussen, der er vicekontorchef i KL's kontor for teknik og miljø, også tiltagene i aftalen, men understreger ligeledes, at det ikke er nok, hvis regeringens – og de fleste af Folketingets partiers – målsætning om at reducere CO₂-udledningen med 70 procent i 2030 skal nås.

Læs også: [Kommuner risikerer at miste støtte til landvind](#)

»Dybest set, så genskaber man bare de økonomiske forhold, der gjaldt, indtil den Grønne Ordning stoppede. Og den gang havde vi også store problemer med at finde plads til vindmøller og andre anlæg. Der var og er en opfattelse hos en del af borgerne af, at omkostningerne og gevinsterne ikke er ligeligt fordelt. Naboerne til anlæggene oplever omkostningerne døgnet rundt, mens gevinsten går til en privatperson eller en virksomhed et andet sted. Den nye aftale forbedrer forholdene lidt, og det er godt. Men det er slet ikke nok, hvis vi skal reducere CO₂-udledningen med 70 procent frem mod 2030,« siger han.

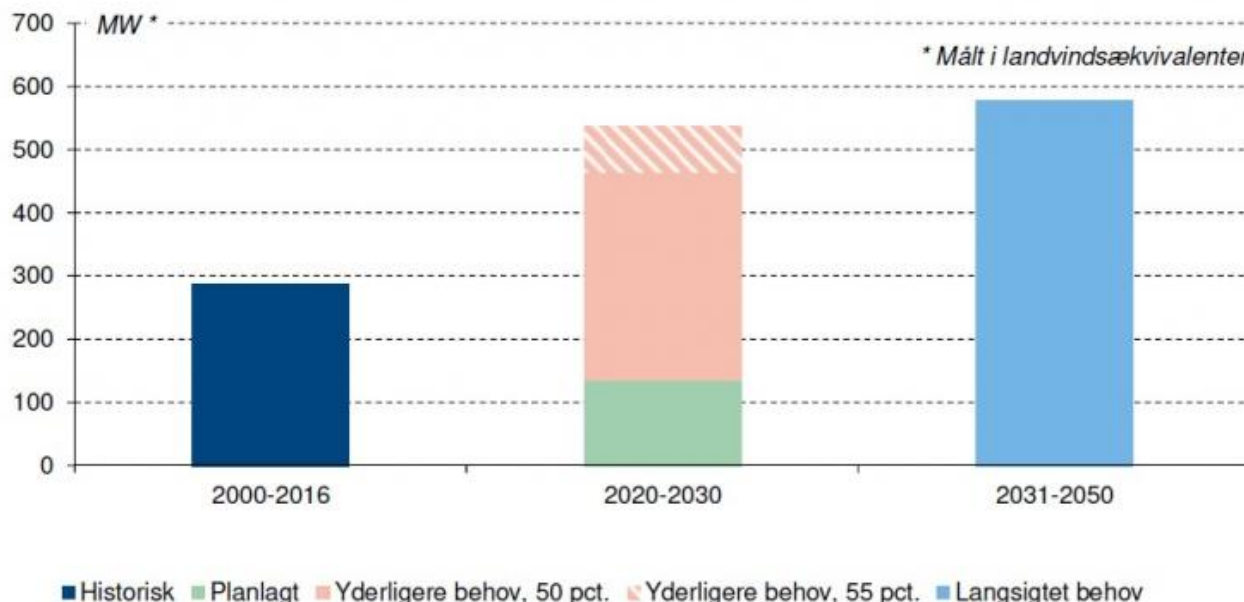
For kommunerne skal der ifølge KL mere til.

»Der er lagt op til en engangsbetaling på 88.000 kr/MW installeret kapacitet. Så hvis der kommer et 10 MW mølleprojekt op, får man 880.000 kr. Hvis man deler det ud over projektets levetid på cirka 30 år, så bliver det knap 30.000 kr om året. Det kan man altså ikke lave ret mange forbedringer i lokalområdet for.«

Klimarådet: Udbygning skal op i gear

Regeringen har endnu ikke meldt ud, hvor meget ny vedvarende energiproduktion, der skal etableres, men [Klimarådet offentliggjorde i 2017 en rapport om behovet for udbygningen af den vedvarende energiproduktion](#).

Rapporten regnede blandt andet på et scenarie, hvor vedvarende energi udgjorde 50 procent af den samlede produktion i 2030. Klimarådet konkluderede, at der skal bygges 5.100 MW mellem 2020 og 2030, hvis de nye anlæg både skal erstatte de vindmøller, solceller, etc, der skrottes i perioden, og forøge andelen af vedvarende energi i systemet. Det svarer til at bygge 460 MW om året. Og det er markant højere, end udbygningstaksten mellem 2000 og 2016.

Figur 4 Gennemsnitlig årlig bruttoudbygning med vind og sol

Note: Figuren viser behovet for udbygning med vind og/eller sol fra 2020 til 2030 for at nå henholdsvis 50 og 55 pct. vedvarende energi. Tallet sammenlignes med den historiske udbygning og et bud på den fremadrettede udbygning, der er nødvendig frem mod 2050. Buddet er fundet som et gennemsnit af Energistyrelsens vindscenarie og biomassescenarie med udgangspunkt i et 50 pct. mål i 2030.

(Illustration: Klimarådet fra rapporten Fremtidens vedvarende energi)

»Udbygningen af vind og sol har siden 2000 været ca. 290 MW om året i gennemsnit målt i landvindsækvivalenter. Der er således brug for en væsentlig forøgelse af dette tempo for at nå i mål i 2030, når udbygningen opgøres i kapacitet, men opgjort i kroner og øre er forøgelsen noget mindre, da vedvarende energi er faldet markant i pris,« skrev rapportens forfattere således.

Relateret jobannonce: [Junior Export Cable Project Engineer](#)

KL: Jordfordeling kan løse mere end energiudfordringen

Så udbygningshastigheden skal op. Men der er samtidig en lang række andre problemstillinger i landområderne, som man også er nødt til at løse, siger Troels Garde Rasmussen:

»Der er en række landdistrikter, der har strukturelle og økonomiske udfordringer. Vi har en biodiversitetskrise, fordi vi ikke har store sammenhængende naturområder. De spredte marker betyder samtidig, at landmændene skal bruge meget tid og energi på at transportere deres materiel og høstede afgrøder. Andre steder bliver byerne ramt af oversvømmelser, fordi der ikke er plads til vandet, når det regner kraftigt. Nitratudvaskning er et problem i flere fjordområder. Samtidig er det sådan, at 40 procent af landbrugsjorden dyrkes af andre, end dem, der ejer jorden. Og gennemsnitsalderen blandt ejerne er cirka 60 år. Derfor vil der ske en stor strukturel forandring i landområderne, når jordejerne begynder at sælge deres jord,« remser han op.

Læs også: [Her er planen: Regeringen sigter mod nul-udledning af CO2 i 2050](#)

Med andre ord: Der er brug for helhedsløsninger, der tager hensyn til dem, der bor, hvor møllerne skal placeres, og de særlige problemer, der er der.

Jordbytte og opkøb er vejen frem

KLs forslag til, hvordan man både kan finde plads til vedvarende energiproduktion og løse de øvrige problemstillinger hedder jordfordeling. Altså at lodsejerne sætter sig sammen med alle de myndigheder, der er involveret i de forskellige problemstillinger, kommunerne og projektudviklerne og finder ud af, om man kan udveksle og/eller opkøbe jordarealer på en måde, der løser flere af problemerne på samme tid.

Læs også: [Landbrug og naturvenner vil skære 10 pct. af landbrugets CO2-udledning](#)

»Danmarks Naturfredningsforening og Landbrug og Fødevarer er kommet med udmærket forslag, som handler om at tage 100.000 ha landbrugsjord ud af dyrkning, så der er bedre forhold til natur og landbrug. Det er en god ide. Men lad os også huske de andre ting: Kan man eksempelvis have solceller stående på enge, der bliver oversvømmet en gang i mellem? Eller vindmøller? Kan vi plante skov omkring vindmøllerne? I dag må vi ikke have vindmøller i fredskov, men måske var det en ide at tillade det?«

Vil ikke sænke udbygningshastigheden

Indtil videre har tre kommuner testet jordfordeling som en del af projektet Collective Impact, der støttes af Realdania. Og en fjerde kommune er nu på vej. Erfaringen er, at processen kan tage flere år, men det anser Troels Garde Rasmussen ikke som et problem.

»I dag kan det på grund af borgermodstand også tage 5-6 år at få bygget vindmøller, og inden for den tidsramme kan man godt nå at køre en jordfordelingsproces,« argumenterer han.

Mere synergi ved investeringer på land

Og selvom jordfordeling kan virke komplekst og dyrt, hvis der eksempelvis skal opkøbes landbrugsjord, så kan alternativet ifølge Troels Garde Rasmussen vise sig at blive langt dyrere.

»Lige nu gør borgermodstanden det svært at finde steder på landjorden til de kommende års endnu større vindmøller. Samtidigt er der afsat 4,2 mia. kr. til at støtte ejere af vedvarende energiproduktion som solceller, landvind, kystnær havvind samt bølge- og vandkraft. Imidlertid kan der nu etableres solceller og vindmøller på land uden støtte til ejerne, fordi den teknologiske udvikling er gået hurtigt. Hvis vi nu brugte bare nogle af de penge på at finde løsninger ved hjælp af jordfordeling på landjorden, kunne vi løse flere problemer på en gang. Og samtidigt have større chance for at nå i mål med 70 % målsætningen for CO2-reduktion. Det handler om at få tænkt løsningerne sammen, så der ikke sidder folk i hver sin søjle og suboptimerer på hver deres løsning,« siger Troels Garde Rasmussen.

Læs også: [Ekspert: Danmark mangler en kyst- og klimaplan](#)

I praksis kan arbejdet med jordfordeling ifølge Troels Garde Rasmussen foregå gennem en statslig klimafond.

»Vi har i disse år en unik mulighed for at håndtere flere ønsker samtidigt: CO2-reduktionskravet, landdistriktsudviklingen og en lang række andre udfordringer. Det kan gøres enkelt med jordfordeling - ved at der etableres en statslig klimafond. Her kan forskellige instanser bidrage til at nå vidt forskellige mål - med helheden og borgerne for øje.«

Emner : [Byplanlægning](#) , [Solceller](#) , [Vindmøller](#)

[se emner samlet](#)